

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

رساله جهت دریافت دکتری تخصصی (PhD) پرستاری

عنوان:

مشارکت بیماران مبتلا به بیماری مزمن در مراقبت
پرستاری: ارائه مدل

استاد محترم راهنما: سرکار خانم دکتر رفیعی

استاد محترم مشاور: سرکار خانم دکتر سیدفاطمی

نگارش: محسن سلیمانی

چکیده

مقدمه:

امروزه بدنبال تغییر در الگوی زندگی، سیمای سلامت از نظر علت بیماری و مرگ تغییر کرده است بطوریکه بیماریهای مزمن بعنوان یکی از چالشهای مهم سیستم های مراقبتی مورد توجه می باشند. موفقیت در ارائه مراقبت به بیماران مبتلا به بیماری مزمن نیازمند مشارکت بیمار در مراقبتهای پرستاری می باشد. در باز طراحی سیستم های مراقبتی که مبتنی بر مراقبتهای انسان گرایانه است، بیمار نقش فعالی در مراقبتهای پرستاری دارد. پرستاران فعالانه تشویق می شوند تا مشارکت بیمار را در مراقبتهای پرستاری بعنوان یک حق قانونی برای بیمار در نظر بگیرند. مشارکت بیمار در مراقبت پرستاری یک مفهوم پیچیده است که اتفاق نظر واضحی درباره فرآیند آن وجود ندارد و نیازمند وضوح بیشتر در زمینه های مختلف مراقبتی و فرهنگی می باشد. این مطالعه با هدف تبیین مشارکت بیمار مبتلا به بیماری مزمن در مراقبت پرستاری انجام گردید.

روش کار:

این پژوهش کیفی با استفاده از روش تئوری پایه (استراس کوربین ۱۹۹۸) انجام شد. در این مطالعه ۳۰ نفر شامل ۱۱ پرستار، ۱۲ بیمار مبتلا به بیماری مزمن، ۵ عضو خانواده بیمار و دو پزشک شرکت نمودند. داده ها از طریق مصاحبه چهره به چهره عمیق و مشاهده جمع آوری و با استفاده از روش مقایسه مداوم تحلیل گردید.

نتایج:

یافته های این مطالعه نشان داد که مشارکت بیمار یک مفهوم تعاملی و پویاست که در تعامل عوامل مراقبتی شامل پرستار، بیمار، و اعضای خانواده در زمینه سیستم مراقبتی ظهور می یابد. در این مطالعه سه مقوله اصلی شامل شناخت ظرفیتهای و توانایی ها، هم جهت شدن عوامل مراقبتی و تلاش برای کنترل بیماری به منصف ظهور رسید. شناخت ظرفیتهای و توانایی ها از زیر طبقاتی چون تعامل بین فردی، اعتماد متقابل، تمایل متقابل و سیستم مراقبتی پدیدار گردید. هم جهت شدن عوامل مراقبتی نیز از راهبردهای پرستار، بیمار و اعضای خانواده برای مشارکت در مراقبت پرستاری پدیدار شد. تلاش برای کنترل بیماری نیز از زیر طبقات توانمند شدن بیمار، زندگی با بیمار و تسهیل مراقبت ظهور یافت. متغیر مرکزی در فرایند مشارکت بیمار مبتلا به بیماری مزمن در مراقبت پرستاری "هم جهت شدن عوامل مراقبتی" بود و فرایند اساسی روانی-اجتماعی تحت عنوان بهره بردن از ظرفیتهای و توانایی های موجود ظهور یافت. عوامل مراقبتی برای کنترل علائم بیماری از ظرفیتهای و توانایی های یکدیگر بهره می بردند و برای کنترل بیماری با یکدیگر هم جهت و هم سو می شدند.

بحث و نتیجه گیری:

یافته های این مطالعه نشان داد که مشارکت بیمار مبتلا به بیماری مزمن یک مفهوم تعاملی است که می تواند در سطوح مختلفی چون تایید کردن، درگیر شدن، سهیم شدن، و مشارکت واقعی رخ دهد. سطح مشارکت بیمار مبتلا به بیماری مزمن در مراقبت پرستاری به عواملی چون بیمار، پرستار، اعضای خانواده و سیستم مراقبتی بستگی دارد. ارتباط عوامل موثر در مشارکت بیمار مبتلا به بیماری مزمن در مراقبت پرستاری مدل هر می هم جهت شدن عوامل مراقبتی را پدیدار نمود.

کلید واژه ها: بیماریهای مزمن - مشارکت بیمار - مراقبت پرستاری - تئوری پایه

Tehran University of Medical Sciences
Nursing Faculty and midwifery

Submitted in fulfillment of the requirements for
the degree of Doctor of Philosophy School of nursing

**Participation of Patients with Chronic Illness in Nursing Care:
Presentation of Model**

By
Mohsen Soleimani

۲۰۱۱

Abstract

Participation of Patients with Chronic Illness in Nursing Care: Presentation of Model

Introduction:

Recently, health profile, according to cause of illness and death has changed. Chronic illness is one of the important challenges of health care systems. Success in chronic care requires patient participation in nursing care. Redesign of health care systems based on humanistic care and active role of patients in nursing care. Nurses actively encouraged to considered patient participation as a law. Patient participation is a complex concept that there was not any consensus about its process. Patient participation requires more clarity in different caring and cultural contexts. The purpose of this study had clarified the participation of patients with chronic illness in nursing care.

Method:

This study was performed with grounded theory research. In this study, 30 participants were interviewed. Participants included 11 nurses, 12 patients with chronic illness, 8 family members. Data analysis carried out with method of Strauss and Corbin (1998) and constant comparative.

Findings:

Patient participation is an interactive concept that occurred in interaction of caring agents (nurse, patient and family members) in context of caring systems. In this study, three categories was emerged: knowing the capacities, convergence of caring agents, and trying to control of illness. Knowing the capacities consist of the following subcategory, interpersonal interaction, mutual trust, mutual willingness, and caring system. Convergence of caring agents emerged from nurses' strategies, patients' and family members' strategies for participation in nursing care. Trying to control of illness included three subcategories: empowerment of patients, living with illness and facilitate nursing care. Core category of this study was convergence of caring agents. Caring agents used their capacities and convergence with each other to control of illness.

Conclusion:

Findings of this study showed that the participation of patients with chronic illness could occur in different levels included confirming, involving, sharing, and true participation. Levels of participation depend on characteristics of caring agents and context of caring system. The relationship of factors of patient participation imaged as a pyramid model. Caring agents considered as sides and context of caring system was base of pyramid. Patient participation was apex of pyramid.

Keywords: chronic illness, patient participation, nursing care, grounded theory